

Forslag til ny forskrift om utførelse av personundersøkelse i straffesaker

1. Innledning

Justis- og beredskapsdepartementet sender med dette på høring forslag til ny forskrift om gjennomføring av personundersøkelse i straffesaker.

Bakgrunn for arbeidet er et behov for å bringe reglene om personundersøkelse i samsvar med rettsutviklingen de senere årene, og å effektivisere arbeidet med å utføre personundersøkelser. Den forskriften som foreslås, er ment å erstatte forskrift av 22. oktober 1986 nr. 2373 Regler om personundersøkelse i straffesaker.

2. Bakgrunn

Personundersøkelse er en kartlegging av en siktet eller tiltalt person etter oppdrag fra påtalemyndighet eller domstol. Personundersøkelser gjennomføres i hovedsak av kriminalomsorgen ved friomsorgen. Formålet med personundersøkelsen er å fremskaffe opplysninger om den siktedes personlighet, livsforhold og fremtidsmuligheter, til bruk for avgjørelsen av saken.

I 2014 ble ungdomsstraff og ungdomsoppfølging innført som reaksjonsformer for lovbrøtere som var under 18 år på handlingstidspunktet. Straffereaksjonene gjennomføres i regi av konfliktrådet, og bygger på prinsippet om en gjenopprettende prosess. Det er konfliktrådenes ungdomskoordinatorer som koordinerer straffegjennomføringen. Det avholdes et ungdomsstormøte hvor relevante aktører skal være representert, og utarbeides en individuelt tilpasset ungdomsplan. Oppgaven med å gjennomføre tiltakene fastsatt i ungdomsplanen, ligger til et oppfølgingsteam. Oppfølgingsteamet ledes av ungdomskoordinatoren, og består ellers av domfelte eller siktede, eventuelle verger og andre som har oppgaver i forbindelse med gjennomføringen av ungdomsplanen.

I forbindelse med innføringen av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging ble det opprettet en koordineringsgruppe i hvert politidistrikt (KOG). Koordineringsgruppene skal vurdere hvilke lovbrøtere som kan egne seg for reaksjonen ungdomsoppfølging, og kartlegge og vurdere hvilke tiltak som kan være aktuelle i den enkelte sak. De skal også holde seg løpende orientert om saker som er i oppfølgingsteamene, og være et forum for drøfting og rådgivning for ungdomskoordinator i enkeltsaker. Påtalemyndighet, politi, barnevern og kriminalomsorg er faste deltakere, og

også andre profesjoner kan være representert. Det foreligger ikke noen særskilt rettslig regulering av koordineringsgruppene og deres virksomhet.

Med innføringen av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging har personundersøkelser fått større praktisk betydning enn før, og behovet for personundersøkelse av mindreårige er blitt større. Blant annet Riksadvokaten har gitt uttrykk for at det tar for lang tid fra et påstått straffbart forhold til det er utarbeidet en personundersøkelse for en mindreårig. Svakheten påpekes også i Nordlandsforsknings underveisrapport fra 2016 om evaluering av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. I rapporten pekes det blant annet på at det tar lang tid fra lovbrudd avdekkes til oppfølging av ungdommen starter. Det vises der til lang ventetid for personundersøkelse for mindreårige fordi friomsorgen har fått mye mer å gjøre enn før. I følge underveisrapporten er det også en uheldig usikkerhet knyttet til koordineringsgruppenes mandat og funksjon.

Det har den senere tid vært stor oppmerksomhet mot kriminalitet begått av unge under 18 år, og departementet har mottatt forslag til tiltak for å bekjempe ungdomskriminalitet fra blant annet Riksadvokaten og politiet. Forslagene omfatter en rekke ulike tiltak overfor så vel «vanlig» ungdom på terskelen til en kriminell løpebane til tunge kriminelle og organiserte aktører med forgreninger til internasjonale kriminelle nettverk. Det påpekes blant annet at hensiktsmessigheten av en omfattende personundersøkelse for mindreårige bør vurderes opp mot behovet for rask behandling hos politiet og eventuelt domstolene. Videre påpekes det at egnethetsvurderinger kan være mangelfulle eller fraværende, og at det gis samtykke til gjennomføring av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging uten at den det gjelder har forstått hva disse reaksjonsformene innebærer.

På bakgrunn av de innspillene og den endelige evalueringsrapporten fra Nordlandsforskning som kommer i 2019, vil departementet vurdere behovet for regelendringer knyttet til ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Departementet vil blant annet se på om koordineringsgruppene bør være gjenstand for rettslig regulering.

Andre forslag til tiltak overfor ungdom som begår alvorlig eller gjentatt kriminalitet enn det som gjelder personundersøkelse, følges opp i andre prosesser i departementet.

3. Gjeldende rett

Personundersøkelse er regulert i straffeprosessloven kapittel 13, påtaleinstruksen kapittel 14 og forskrift om regler om personundersøkelse i straffesaker. Ved rundskriv G - 13/2003-4 har departementet gitt retningslinjer for personundersøkelse i straffesaker.

Kriminalomsorgsdirektoratet har gitt retningslinjer om kriminalomsorgens rolle ved gjennomføring av ungdomsstraff i rundskriv 6/2014.

Det følger av straffeprosessloven § 161 at det som regel skal foretas personundersøkelse av siktede når dette antas å ha betydning for avgjørelsen om straff eller andre forholdsregler. Beslutningen om at det skal gjennomføres en personundersøkelse treffes av enten påtalemyndigheten eller retten, jf. straffeprosessloven § 162.

Formålet med undersøkelsen er å fremskaffe opplysninger om den siktedes personlighet, livsforhold eller fremtidsmuligheter, til bruk for avgjørelse av saken. Etter påtaleinstruksen skal påtalemyndigheten, ved avgjørelse av om det skal foretas personundersøkelse, særlig legge vekt på siktedes alder og miljøforhold, sakens alvor, undersøkelsens betydning for sakens avgjørelse, og om undersøkelsen vil kunne medføre en uheldig forsinkelse av saken. Videre angir instruksen at før det treffes beslutning om personundersøkelse, bør siktede spørres om vedkommende samtykker til en slik undersøkelse, og kort forklares hva den vil gå ut på. Den siktede skal også gjøres kjent med at samtykke ikke er et vilkår for gjennomføring av en personundersøkelse.

Straffeprosessloven § 161 a inneholder særskilte regler for saker der siktede var under 18 år på handlingstidspunktet. Det følger av § 161 a første ledd annet punktum at dersom tiltale tas ut mot en mindreårig, skal personundersøkelse foretas før saken pådømmes med mindre dette er åpenbart unødvendig eller saken gjelder ikke-vedtatte forelegg og påtaleunntatelse som bringes inn for retten. Forslaget til en korresponderende bestemmelse i NOU 2016: 24 Ny straffeprosesslov går ut på at personundersøkelse for mindreårige skal gjennomføres med mindre det er klart uhensiktsmessig, eller saken gjelder ikke vedtatt forelegg eller påtaleunntatelse som bringes inn for retten (forslaget til § 16-1 (1) b).

Personundersøkelse utføres i utgangspunktet av en skikket person utpekt av friomsorgen i kriminalomsorgen, jf. straffeprosessloven § 163. Vedkommende avgir normalt en skriftlig erklæring, jf. § 164. Innholdet i personundersøkelsen er i prinsippet det samme for mindreårige som for andre siktede.

Dagens forskrift 22. oktober 1986 nr. 2373 Regler om personundersøkelse i straffesaker, gjelder utførelsen av personundersøkelser på oppdrag av påtalemyndigheten eller retten. Det fremgår av forskriften at personundersøkelse fortrinnsvis skal utføres av tjenesteperson i friomsorgen i kriminalomsorgen, og at friomsorgen er ansvarlig for undersøkelsen også om den utpeker en annen til å forestå undersøkelsen. Videre inneholder forskriften blant annet regler

om bruk av formular og behov for ny undersøkelse ved lang tid siden forrige undersøkelse, orientering til siktede, eventuelle verger og pårørende, og innhenting av samtykke. Om fremgangsmåten for undersøkelsen, fremgår det at opplysningene skal skaffes til veie dels gjennom personundersøkers samtale med siktede, og dels gjennom henvendelse til personer, institusjoner og myndigheter som antas å kunne gi opplysninger av betydning. Videre inneholder forskriften regler om taushetsplikt, og om innsynsrett for siktede. Forskriften er til dels foreldet, og det er innført flere nye straffereaksjoner som forskriften ikke tar hensyn til, herunder ungdomsstraff og ungdomsoppfølging.

4. Departementets forslag

For at straff skal kunne virke etter sin hensikt, er det generelt viktig at straffesakene avgjøres og straffegjennomføringen igangsettes så snart som mulig etter en straffbar handling. Dermed er det også viktig å unngå at gjennomføringen av personundersøkelser forsinkes straffesakene. Behovet for rask behandling gjør seg særlig gjeldende i saker med unge lovbrøyttere. Utkastet til ny forskrift inneholder derfor en bestemmelse om at personundersøkelser for mindreårige skal prioriteres, og at det skal gjelde en tidsfrist på fire uker for ferdigstilling av personundersøkelser for mindreårige (forskriftsutkastet § 5).

Departementet mener det vil være hensiktsmessig at ungdomskoordinator i konfliktrådene kan trekkes inn i arbeidet med personundersøkelser for siktede som var under 18 år på handlingstidspunktet (utkastet § 13). Dette er i samsvar med Prop. 135 L (2010-2011), hvor departementet gir uttrykk for at slik involvering vil kunne gi retten et bedre grunnlag for valg av straffereaksjon og legge til rette for at det senere iverksettes hensiktsmessige tiltak (punkt 8.4.3 i proposisjonen). Det vil være en forutsetning for at ungdomskoordinator kan dele taushetsbelagte opplysninger at siktede og verger har samtykket til dette.

For å legge til rette for rask behandling, foreslås det en presisering av hvilken dokumentasjon påtalemyndigheten skal oversende ved rekvisisjon av personundersøkelse (forskriftsutkastet § 4). Det nedfelles også at personundersøker skal trekke vekslers på allerede utførte utredninger, og at det ved innhenting av opplysninger skal konkretiseres hvilke opplysninger det anmodes om (§§ 7 og 10).

I noen tilfeller forsinkes arbeidet med en personundersøkelse fordi siktede gjentatte ganger ikke møter til avtalt tid hos kriminalomsorgen. For å unngå at saken befinner seg lenge i dette stadiet, foreslår departementet en regel om at dersom siktede ikke møter etter to innkallinger, skal

personundersøker som hovedregel legge til grunn at det ikke samtykkes til personundersøkelsen (forskriftsutkastet § 8).

Forslaget til forskrift inneholder ingen særskilt regulering av innholdet i personundersøkelse for mindreårige. KDI har imidlertid utarbeidet et eget skjema for personundersøkelse for denne målgruppen..

Det vil være naturlig at Kriminalomsorgsdirektoratet gir utfyllende retningslinjer på grunnlag av forskriften. I den forbindelse bør det vurderes om det skal utarbeides særskilte retningslinjer for innholdet i personundersøkelse for mindreårige og om det er behov for å foreta endringer i skjema for personundersøkelse for mindreårige.

Departementets rundskriv G-13/2003 - 4 Retningslinjer for personundersøkelse i straffesaker vil bli opphevet i forbindelse med ikraftsetting av en ny forskrift.

5. Merknader til de enkelte paragrafene

§ 1: Bestemmelsen angir forskriftens virkeområde, og innebærer ikke noen realitetsendring sammenlignet med dagens forskrift.

§ 2: Bestemmelsen angir hva som er formålet med personundersøkelsen. Formålet omfatter opplysninger som er av betydning for reaksjonsfastsettelsen og for innholdet i reaksjonen. Sistnevnte er nytt i forhold til gjeldende forskrift.

§ 3: Bestemmelsen angir hvem som skal utføre personundersøkelser. Departementet foreslår at det bare er ansatte i kriminalomsorgen som kan utføre disse, med mindre retten etter straffeprosessloven § 163 oppnevner en bestemt person til å utføre undersøkelsen. Forslaget innebærer at man ikke viderefører den bestemmelsen om «private personundersøkere» som er § 3 i dagens forskrift. Begrunnelsen for forslaget er at kriminalomsorgen har erfaring med å utarbeide slike undersøkelser, og således bør kunne fylle oppgaven. I NOU 2016: 24 Ny straffeprosesslov i punkt 14.5.2.2 er det anbefalt at kriminalomsorgen skal utføre personundersøkelse. Departementet vil tilpasse innholdet i forskriften til ny straffeprosesslov når den foreligger.

Dagens forskrift § 2 nevner «barnevernsnemnda» som beslutningstaker for oppnevning av en bestemt person til å utføre personundersøkelse. Denne delen av forskriften er foreldet, idet vi ikke lenger har barnevernsnemnder med en slik rolle i straffesaker.

§ 4: Bestemmelsen angir hvilken informasjon som skal følge med ved påtalemyndighetens rekvisisjon av personundersøkelser. Formålet er å

bidra til at relevante informasjon for personundersøkelsen foreligger hos personundersøker så raskt som mulig, og på den måten unngå unødvendig tidsbruk eller dobbeltarbeid.

§ 5: Bestemmelsen fastsetter at kriminalomsorgen skal prioritere personundersøkelser for mindreårige, og at det som hovedregel skal gjelde en frist på fire uker for å ferdigstille personundersøkelsen. Dersom fristen ikke kan overholdes, skal kriminalomsorgen opplyse til den som har rekvirert personundersøkelsen når den vil bli ferdigstilt og årsaken til forsinkelsen. Formålet med bestemmelsen er å sikre særlig rask behandling i disse sakene.

§ 6: Bestemmelsen er en videreføring av realiteten i dagens forskrift § 4, og regulerer spørsmålet om den tidsmessige «holdbarheten» av en gjennomført personundersøkelse. Henvisningen i tredje ledd til straffeprosessloven § 161 a annet ledd markerer at forskriften naturlig nok ikke «overstyrer» lovens regulering av behovet for ny undersøkelse når siktede var under 18 år på handlingstidspunktet.

§ 7: Bestemmelsen angir sentrale elementer i en personundersøkelse, med vekt på at saksbehandlingen skal utføres uten unødvendig bruk av tid. Den viderefører i stor grad innholdet etter dagens forskrift. Blant annet gjelder dette ordningen med at kriminalomsorgen i samråd med oppdragsgiver skal vurdere om personundersøkelsen skal gjennomføres dersom siktede ikke samtykker (første ledd annet punktum). Heller ikke denne bestemmelsen er ment å påvirke det som følger av straffeprosessloven § 161 a om personundersøkelse i saker der siktede var under 18 år på handlingstidspunktet, jf. § 7 første ledd tredje punktum.

Som tiltak for å redusere saksbehandlingstiden, angir bestemmelsen at personundersøker skal søke å nyttiggjøre eventuelle utredninger som allerede foreligger annet ledd annet punktum). Meningen er å unngå unødvendig dobbeltarbeid. Personundersøker må imidlertid ivareta alminnelige krav til forsvarlig saksbehandling, og kan bare bygge på andres arbeid i den grad det virker fornuftig og forsvarlig. Videre er det synliggjort i annet ledd tredje punktum at det – når forholdene ligger til rette for det – også kan bygges på opplysninger som er innhentet av siktede eller verger.

§ 7 fjerde ledd omhandler siktedes rett til å imøtegå, og til å få innsyn i personundersøkelsen.

§ 8: Bestemmelsen angir hvordan personundersøker skal forholde seg dersom siktede og eventuelle verger ikke møter til avtalt tid hos kriminalomsorgen. For å unngå at saken blir «hengende i luften» gjennom tid, foreslår departementet en hovedregel om at dersom siktede og

eventuelle verger ikke møter etter å ha vært innkalt to ganger, skal personundersøker legge til grunn at siktede ikke samtykker til at det utføres personundersøkelse, med mindre det foreligger særskilte holdepunkter for det motsatte. Det reguleres i § 7 første og annet ledd hva som skal skje dersom siktede ikke samtykker til undersøkelsen.

Det vil være naturlig at Kriminalomsorgsdirektoratet utformer standardformuleringer til bruk i innkallinger, der siktede og eventuelle verger gjøres oppmerksom på konsekvensen av manglende oppmøte.

§ 9: Bestemmelsen minner om at det skal opptres hensynsfullt ved gjennomføring av personundersøkelser og når personundersøker opptrer som vitne på grunnlag av en utført personundersøkelse.

§ 10: Bestemmelsen gir generelle regler for innhenting av opplysninger til bruk i personundersøkelsen. Første ledd inneholder en presisering av at det er opplysninger som er nødvendige ut fra formålet med undersøkelsen, som skal innhentes. Forslaget til § 10 annet ledd bygger på en forventning om at informasjonsinnhenting vil kunne gjennomføres raskere dersom personundersøker er konkret på hvilke opplysninger det anmodes om.

§ 11: Etter departementets vurdering er det hensiktsmessig med en egen bestemmelse om samtykke til å innhente opplysninger som i utgangspunktet er undergitt taushetsplikt. Forslaget til § 11 angir at samtykke skal være skriftlig, og noen typer informasjon som siktede og eventuelle verger skal få i forbindelse med spørsmål om å samtykke til innhenting av opplysninger.

§ 12: Bestemmelsen omhandler orientering til nærstående slektninger ved innhenting av opplysninger. I hovedsak er innholdet en videreføring av dagens forskrift.

§ 13: Bestemmelsen angir at i saker om siktede som var under 18 år på handlingstidspunktet, skal personundersøker ta kontakt med ungdomskoordinator. Forslaget til § 13 bygger på en forutsetning om at kontakt og samarbeid mellom personundersøker og ungdomskoordinator kan bidra til en rask saksbehandling og en innholdsmessig god personundersøkelse. Første ledd annet punktum forutsetter videre at det vil være behov for samtykke fra siktede og verger for at ungdomskoordinator skal kunne gi opplysninger som i utgangspunktet er underlagt taushetsplikt, til personundersøker. Den initierende henvendelsen fra personundersøker bør ta opp behov for samtykke overfor ungdomskoordinator, slik at denne ikke «forledes» til å gi informasjon uten at spørsmålet om rettslig adgang er gjennomtenkt. Kriminalomsorgen bør

utforme standardformuleringer til bruk for kontakten mellom personundersøker og ungdomskoordinator.

§ 14: Bestemmelsen slår fast at siktede skal orienteres om aktuelle straffereaksjoner. Behovet for at siktede er orientert om aktuelle straffereaksjoner, og om innholdet i reaksjonene, er ikke minst viktig med tanke på ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Departementet mener det bør åpnes for at ungdomskoordinator kan gi orienteringen dersom det er hensiktsmessig, typisk i tilfeller der ungdomskoordinator allerede har etablert kontakt med siktede og verger.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser

Utkast til ny forskrift gir regler for å redusere saksbehandlingstiden ved utarbeidelse av personundersøkelser, blant annet ved å innføre tidsfrister, gi mulighet for samarbeid med ungdomskoordinator og presisere kravene til informasjonsinnhenting. Samtidig åpner forslaget for at flere oppgaver legges til ungdomskoordinator, noe som kan få ressursmessige konsekvenser.

7. Forslag til ny forskrift

Forskrift om utførelse av personundersøkelse i straffesaker

§ 1 Virkeområde

Forskriften gjelder utførelse av personundersøkelse på oppdrag fra retten eller påtalemyndigheten etter straffeprosessloven kapittel 13.

§ 2 Formål med personundersøkelse

Formålet med undersøkelsen er å fremskaffe opplysninger om siktedes personlighet, livsforhold og fremtidsmuligheter, til bruk for avgjørelsen av reaksjon eller identifisering av tiltak for et best mulig innhold i reaksjonen.

§ 3 Hvem som skal utføre personundersøkelse

Med mindre retten oppnevner en bestemt person til å foreta undersøkelsen, skal personundersøkelse utføres av ansatte hos kriminalomsorgen. Den som utfører personundersøkelse, betegnes i denne forskriften personundersøker.

§ 4 Krav til rekvisisjon av personundersøkelse

Ved rekvisisjon av personundersøkelse skal påtalemyndigheten oversende personalrapport, jf. påtaleinstruksen § 8-15, og annen relevant dokumentasjon utarbeidet eller innhentet i forbindelse med avhør av siktede. Det må opplyses om det er behov for tolk.

Dersom fylkesmannen har oppnevnt en midlertidig verge som har partsrettigheter i stedet for de opprinnelige vergene, skal påtalemyndigheten opplyse om dette.

§ 5 Prioritering av personundersøkelse for mindreårige

Når retten eller påtalemyndigheten beslutter at det skal gjennomføres personundersøkelse for siktede som var under 18 år på handlingstidspunktet, skal kriminalomsorgen prioritere anmodningen.

Personundersøkelse for siktede som var under 18 år på handlingstidspunktet skal ferdigstilles innen fire uker etter at kriminalomsorgen mottok fullstendig anmodning om personundersøkelse. Dersom det ikke er mulig å ferdigstille personundersøkelsen innen denne fristen, skal kriminalomsorgen opplyse til den som har rekvirert personundersøkelsen når den vil bli ferdigstilt, og årsaken til forsinkelsen.

§ 6 Tilleggsundersøkelse og ny personundersøkelse

Dersom det tidligere er gjennomført en personundersøkelse for siktede, men har gått mer enn ett år siden denne ble gjennomført, må det utføres en tilleggsundersøkelse for at det kan anses å foreligge en personundersøkelse.

Dersom det har gått mer enn tre år siden det sist ble utført personundersøkelse, må det utføres en ny personundersøkelse for at det kan anses å foreligge en personundersøkelse.

Straffeprosessloven § 161 a annet ledd gjelder for siktede som var under 18 år på handlingstidspunktet.

§ 7 Gjennomføring av personundersøkelse

Personundersøker skal så snart som mulig innkalle siktede og eventuelle verger til samtale. Dersom siktede ikke samtykker til at personundersøkelsen utføres, skal kriminalomsorgen i samråd med oppdragsgiver vurdere om personundersøkelsen skal gjennomføres. Personundersøkelse etter straffeprosessloven § 161 a første ledd annet punktum gjennomføres så langt det lar seg gjøre, uavhengig av samtykke.

Opplysninger til bruk i personundersøkelsen skal fremskaffes gjennom personundersøkers samtaler med siktede og eventuelle verger, informasjon fra siktedes eventuelle tidligere kontakt med kriminalomsorgen, og ved innhenting av opplysninger fra andre på grunnlag av lov eller samtykke. Dersom forhold av betydning for personundersøkelsen allerede er utredet av andre, skal personundersøker så langt det er mulig la dette arbeidet komme til nytte. Dersom det er hensiktsmessig, kan personundersøker overlate til siktede og eventuelle verger å innhente opplysninger til bruk i personundersøkelsen

Det skal fremgå av personundersøkelsen hvilken kilder opplysningene der bygger på. Videre skal det fremgå hva som er faktiske opplysninger og hva som er vurderinger. Dersom personundersøkelsen etter personundersøkers vurdering ikke er fullstendig, skal det fremgå av undersøkelsen hvilke punkter dette gjelder.

Siktede og eventuelle verger skal gis mulighet til å imøtegå personundersøkers vurderinger, og har rett til å gjøre seg kjent med innholdet av personundersøkelsen. De skal oppfordres til å underskrive på at de har fått slik mulighet.

§ 8 Manglende oppmøte hos kriminalomsorgen

Dersom siktede og eventuelle verger ikke møter til avtalt tid hos kriminalomsorgen, skal det sendes en ny innkalling. Dersom siktede og dennes eventuelle verger fortsatt ikke møter, skal personundersøker legge til grunn at siktede og verger ikke samtykker til at personundersøkelsen utføres, med mindre det foreligger særskilte holdepunkter for det motsatte

§ 9 Varsomhet

Personundersøkelsen skal foretas slik at den ikke blir til unødig ulempe eller krenkelse for siktede eller andre. Dette gjelder særlig der siktede ikke har tilstått den straffbare handling han eller hun er siktet for.

Første ledd gjelder tilsvarende når personundersøker møter som vitne i retten.

§ 10 Nærmere om innhenting av opplysninger

Personundersøkelse gjennomføres på grunnlag av de opplysningene kriminalomsorgen har eller lovlig innhenter for dette formålet, og som er nødvendige ut fra formålet med personundersøkelsen. Siktede og eventuelle verger kan samtykke til innhenting av taushetsbelagte opplysninger ut over det som ligger i første punktum.

Ved innhenting av opplysninger skal personundersøker så langt mulig konkretisere hvilke opplysninger det anmodes om.

§ 11 Samtykke til innhenting av opplysninger

Siktetes og eventuelle verger kan samtykke til innhenting av taushetsbelagte opplysninger. Slikt samtykke skal være skriftlig, og klart angi hvilke opplysninger det kan anmodes om, og fra hvem.

Før det gis samtykke som nevnt i første ledd, skal personundersøker orientere siktede og eventuelle verger om at samtykke er frivillig, og kan

kalles tilbake. Videre skal det orienteres om at opplysninger som innhentes vil bli brukt i personundersøkelsen.

Dersom siktede eller verger unnlater å samtykke til innhenting av opplysninger som etter personundersøkers vurdering er vesentlige for å utføre personundersøkelsen, skal personundersøker orientere om at unnlatsen kan ha betydning for avgjørelsen av reaksjon og innholdet i reaksjonen.

§ 12 Orientering til nærstående slektninger

Ved henvendelse til siktedes pårørende skal disse gjøres oppmerksom på formålet med undersøkelsen, og gjøres kjent med sin rett til ikke å forklare seg for personundersøker. De skal også gjøres kjent med at opplysninger som gis vil komme til siktede og eventuelle vergers kunnskap gjennom personundersøkelsen eller i straffesaksbehandlingen for øvrig.

§ 13 Samarbeid med ungdomsordinator

For siktede som var under 18 år på handlingstidspunktet, skal personundersøker ta kontakt med ungdomsordinator for innhenting av relevant informasjon om siktede. Ungdomsordinator kan bare gi opplysninger undergitt taushetsplikt når siktede og verger har samtykket til det.

Når det er hensiktsmessig, skal personundersøker samarbeide med ungdomsordinator ved utarbeidelsen av personundersøkelsen.

§ 14 Orientering om aktuelle straffereaksjoner

Personundersøker skal orientere siktede og eventuelle verger om aktuelle straffereaksjoner. For siktede som var under 18 år på handlingstidspunktet, kan personundersøker overlate til ungdomsordinator å gi orientering om ungdomsstraff og ungdomsoppfølging når dette finnes hensiktsmessig.

Siktede og eventuelle verger skal ikke forespeiles en bestemt avgjørelse i saken.

§ 15 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft xxx.

Fra ikrafttredelsen oppheves forskrift 22. oktober 1986 nr. 2373 Regler om personundersøkelse i straffesaker.

